

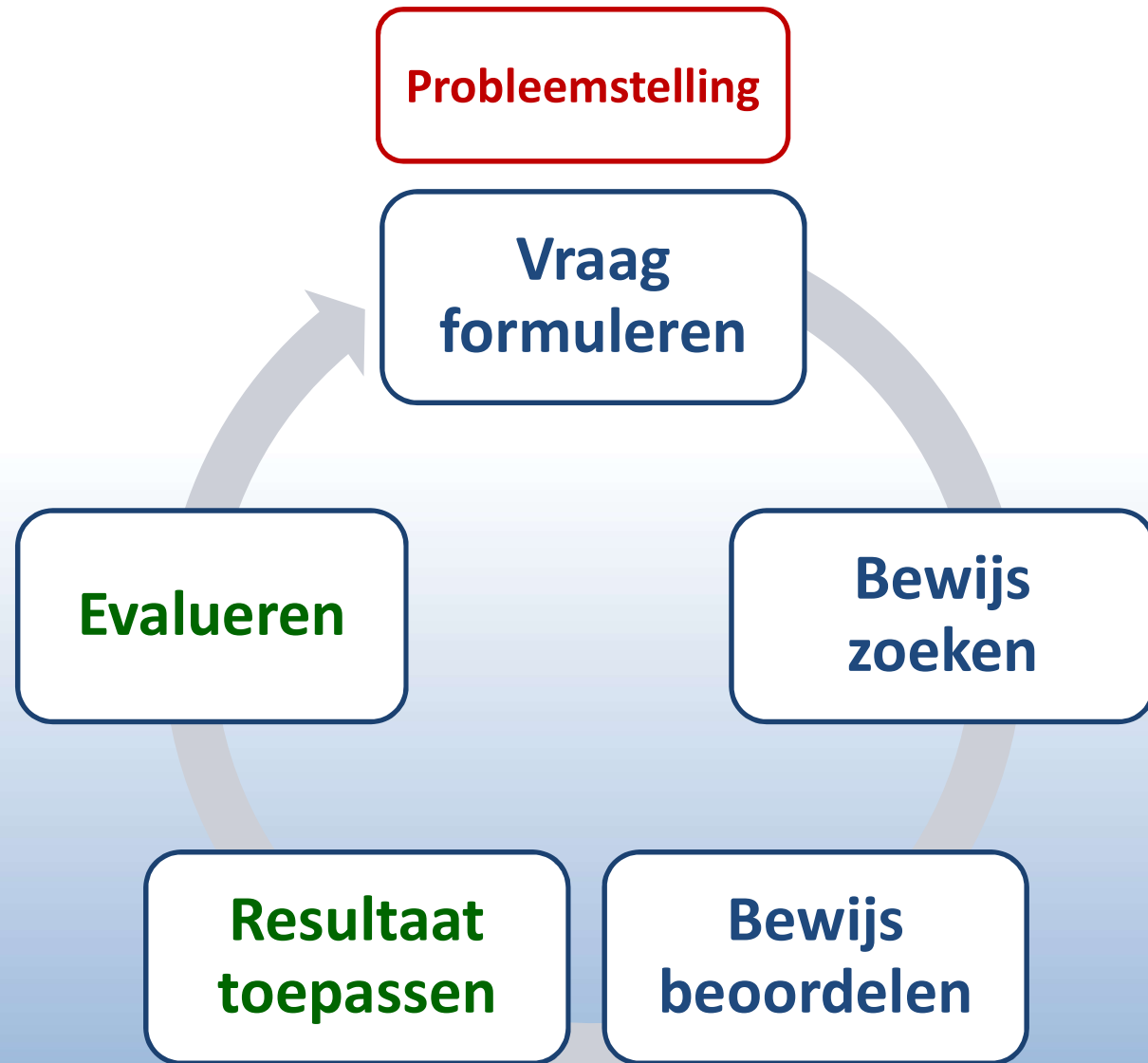
VLAS 2015-2016
Tiende navorming
Stoma-, fistel- en incontinentiezorg
Holderick Isabelle

Leven met een ileostoma

Betere begeleiding door optimale preoperatieve informatieverstrekking

Interne promotor: mw. Haecx Christine

Cyclisch proces evidence based nursing

Probleemstelling

Patiëntenvoorlichting is een **recht** (2002)

Geen **stomaconsultatie**

Brochure met beschrijving van het **preoperatief** verloop

Postoperatief herstel => adequate **preoperatieve** begeleiding

1.Literatuurstudie

Vragen formuleren

1. Zorgt preoperatieve voorlichting voor een positieve invloed op het postoperatief herstel
2. Moet dit altijd gebeuren door een stomaverpleegkundige
3. Welke elementen moeten aan bod komen in dit gesprek

Gevolgen stomapatiënt

Stoma creatie heeft een grote impact op de HRQoL

Patiënten ervaren dit: **NEGATIEF**

sociale stigmatisatie

angst

schaamte

minderwaardigheidsgevoel etc.

Patiënten ervaren dit: **POSITIEF**

tweede kans

nieuw leven

Verpleegkundige dienen zich daar bewust van te zijn!

(Danielsen et al., 2013; Lopes & Decesaro, 2014; Costedio & Merlino, 2001)

Zorgt preoperatieve voorlichting voor een positieve invloed op het postoperatief herstel?

Positieve gevolgen op **psychisch** en **somatisch** vlak:

- angstreductie
- positieve invloed op levenskwaliteit
- minder stoma gerelateerde complicaties
- patiëntentevredenheid
- kortere opnameduur in ziekenhuis

Preoperatieve begeleiding van de stomapatiënt blijkt nog één van de meest onderschatte aspecten van de zorg.

(Millan et al., 2010; Smelt et al., 2013)

Zorgt preoperatieve voorlichting voor een positieve invloed op het postoperatief herstel?

- Voorlichting is een belangrijke verpleegkundige taak
- Positieve invloed op de levenskwaliteit
- Voordelen voor de patiënt/zorgverlener/maatschappij

(Millan et al., 2010; Smelt et al., 2013)

Moet de begeleiding - verzorging altijd gebeuren door een stomaverpleegkundige?

- Juiste **competenties** zijn noodzakelijk zoals:
 - theoretische kennis
 - praktische vaardigheden
 - aangepaste attitude
- Afdelingsverpleegkundigen hebben **te weinig ervaring** bij minder vaak voorkomende patiëntengroepen
- Patiënt heeft **specifieke vragen** en verwacht een **professionele begeleiding**
- Onvoldoende vertrouwen en kennis zorgt voor een **negatieve invloed** op het zorgproces

(Smelt et al.,2013; Gemmill et al., 2011)

Moet de begeleiding - verzorging altijd gebeuren door een stomaverpleegkundige?

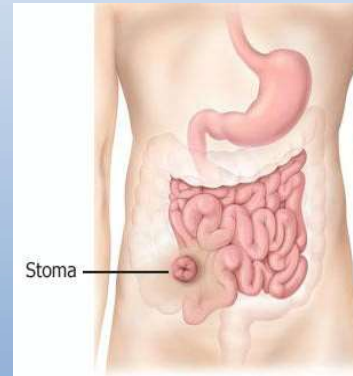
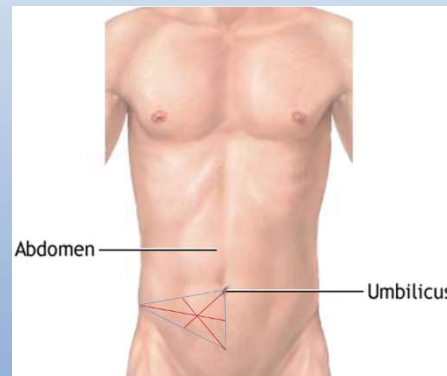
- **Ongecompliceerde** stomazorg kan door elke verpleegkundige of zorgkundige
- Stomaverpleegkundige heeft een **sleutelrol** in de begeleiding van de stomapatiënt

(Smelt et al.,2013; Gemmill et al., 2011)

Welk elementen moeten aan bod komen tijdens dit gesprek?

- Gestructureerd: checklijst
- Preoperatieve plaatsbepaling
- Voorlichting stoma
- Impact op het dagelijkse leven
- Stomamateriaal
- Partner betrekken

(Smelt et al., 2013; WCET, 2014)

Algemene voorlichting

- Planmatig => onderdeel zorgtraject
- Vertrouwensrelatie => samenwerkingsrelatie
- Shared decision making = gedeelde besluitvorming
- Empowerment = actieve rol zorgproces
- Coping skills

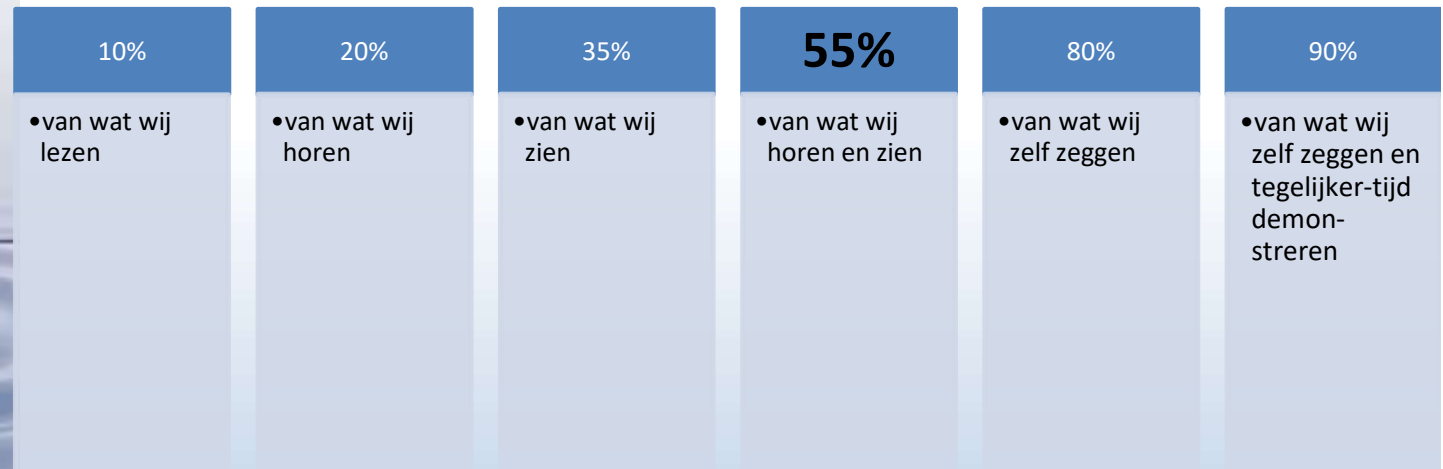

(Waldmann, 2008;
Terra, van Mechelen-Gevers & van den Burgt, 2010;
Maertens & Maris, 2000; Schoonacker, 2007)

Prikkelen zintuigen Hoe aandacht vestigen?

Wat herinneren mensen zich?

- **Hulpmiddelen** ondersteunen **mondelijke** info
- Brochure

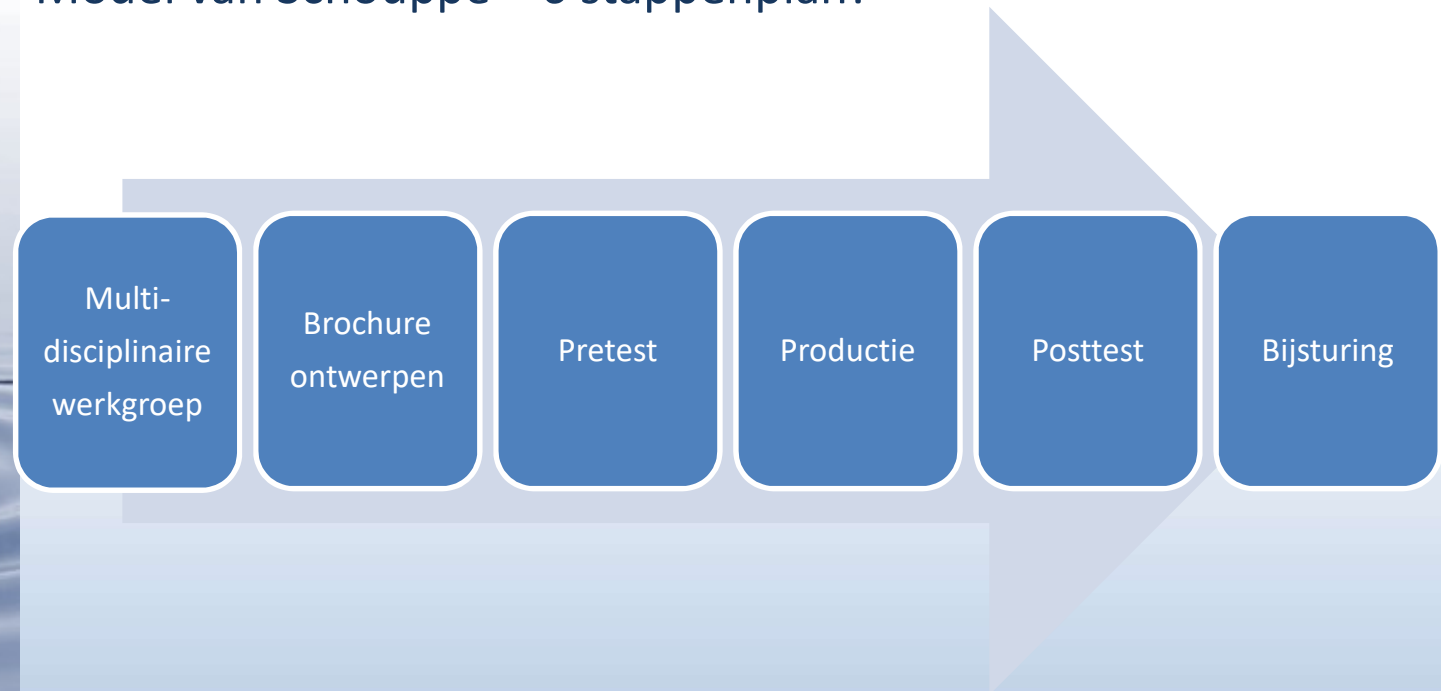
(Maertens & Maris, 2000)

2.Ontwikkelen brochure

Brochure methodologie

Model van Schoupe = 6 stappenplan!

(Schoupe, 2001)

Multidisciplinair team

Ga liefst niet op solo-toer!!

Multidisciplinair team = team van experts

- Algemeen abdominaal chirurg
- Hoofdverpleegkundige heelkunde
- Stomaverpleegkundige
- Klinische psychologe
- Oncocoach
- Kinesitherapeut
- Sociaal verpleegkundige
- Voedings- en dieetleer specialist

(Schouppe, 2001)

De brochure
AZ Alma

**Informatiebrochure
voor
ileostomapatiënten**

De pretest

- **Steekproef**
- Doel: vroegtijdig opsporen van onduidelijkheden
- Wie: multidisciplinair team/collega verpleegkundigen
- Nagaan:
 1. Is de inhoud correct
 2. Vlot leesbaar
 3. Niet teveel vakjargon
 4. ...

Proefdrukken en posttest

- Volgens de huisstijl van het ziekenhuis
- Proefdrukken
- Posttest via een vragenlijst aan de patiënten

Bijsturing

Vragenlijst	JA	GEEN MENING	NEE
Is de brochure vlot leesbaar?	☐	☐	☐
Is de brochure duidelijk en overzichtelijk?	☐	☐	☐
Staan er moeilijke woorden in die voor u niet/moeilijk begrijpbaar zijn?	☐	☐	☐
Staat er overbodige informatie in de brochure?	☐	☐	☐
Is de brochure te uitgebreid?	☐	☐	☐
Vindt u de afbeeldingen duidelijk?	☐	☐	☐
Staan er voldoende afbeeldingen in?	☐	☐	☐
Beantwoordt deze brochure aan uw verwachtingen?	☐	☐	☐
Zijn de vragen die u had vóór de opname, na het lezen van deze brochure beantwoord?	☐	☐	☐
Kan de informatie die u gelezen hebt ervoor zorgen dat u wat minder angstig bent voor de ingreep?	☐	☐	☐
Hebt u graag veel informatie indien u een operatie moet ondergaan?	☐	☐	☐
Vindt u het krijgen van een informatiebrochure positief?	☐	☐	☐
Is het duidelijk waar u terecht kunt voor meer informatie?	☐	☐	☐
Zou u zich na het lezen van de brochure, een goed beeld kunnen vormen van wat u te wachten staat tijdens de ziekenhuisopname?	☐	☐	☐
Hebt u de brochure met uw partner of familie besproken?	☐	☐	☐
Hebt u nog vragen na het lezen van de brochure?	☐	☐	☐
Vindt u dat er uitleg moet gegeven worden over de soorten huidplaten en opvangzakjes vóór de operatie?	☐	☐	☐

Algemeen besluit

- Preoperatieve informatie: zeer belangrijke schakel in het zorgproces => postoperatief herstel
- Stomaverpleegkundige => sleutelrol
- Combinatie van mondelinge voorlichting en schriftelijk hulpmiddel
- Een brochure => goed medium

Dank u voor uw aandacht

Isabelle Holderick